

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи,
доцент І.І.СОЛОНІНКО

« 15 » 09 2023 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:
«Основи організації медичного забезпечення населення і військ»
ОК 43.2

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність: 228 «Педіатрія»

Затверджено на методичній нараді
кафедри від « 31 » 09 2023 р.
Протокол № 79
Завідувач кафедри,
доцент В.В. Чаплик

 підпис

Затверджено
на профільній методичній комісії
Протокол № 5
Голова, проф. О.Д. Луцик

« 31 » серпня 2023 р.

2023

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Кафедра медицини катастроф та військової медицини**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи,
доцент І.І.СОЛОНИНКО

« ____ » _____ 2023 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:
«Основи організації медичного забезпечення населення і військ»
ОК 43.2**

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність: 228 «Педіатрія»

Затверджено на методичній нараді
кафедри від « ____ » _____ 2023 р.
Протокол № _____
Завідувач кафедри,
доцент В.В. Чаплик
_____ підпис

Затверджено
на профільній методичній комісії
Протокол № _____
Голова, проф. О.Д. Луцик
_____ підпис
" ____ " _____ 2023 р.

2023

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

В.В. Чаплик, завідувач кафедри катастроф та військової медицини.

П. В.Олійник, професор кафедри катастроф та військової медицини.

В.В. Гуменюк, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини.

РЕЦЕНЗЕНТИ

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни розділу підготовки офіцерів запасу медичної служби, відповідно до Стандарту вищої освіти для фахівців другого (магістерського) рівня для фахівців другого (магістерського) рівня, що навчаються на другому році навчання навчального плану галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальності 222 «Медицина», 228 «Педіатрія», освітньої програми магістра медицини на вимоги наказу Міністерства освіти і науки України №943 від 16.10.2009 р. «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи»; наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 683 від 05.06.2013 р. зі змінами «Про затвердження форм документів з підготовки кадрів у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації»; Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, затвердженої Міністерством охорони здоров'я України від 15.04.2014 р.

Опис навчальної дисципліни. Програма розділу підготовки офіцерів запасу медичної служби, для фахівців другого (магістерського) рівня, що навчаються на другому році навчання, «Основи організації медичного забезпечення населення і військ» (далі – Програма) призначена для вищих медичних закладів освіти України у відповідності до вимог організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження студента необхідного для засвоєння дисциплін і базується на положеннях Закону України від 05.07.2012 р. № 5081-VI «Про екстрену медичну допомогу» та адаптована до вимог Постанови Верховної Ради України від 17.04.2014 р. «Про додаткові заходи для зміцнення обороноздатності України», наказу Міністерства оборони України, Міністерства охорони здоров'я та Міністерства освіти і науки України від 29.06.2016 р. № 322/631/709 «Про затвердження Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби», Програми військової підготовки громадян, затвердженої у Міністерстві оборони України 30.09.2016 р. і виконується кафедрами медицини катастроф та військової медицини вищих навчальних закладів Міністерства охорони здоров'я України.

Програма дисципліни «Основи організації медичного забезпечення населення і військ» структурована одним розділом. Обсяг навчального навантаження студентів описаний у кредитах ECTS – залікових кредитах, що зараховуються студентам при успішному засвоєнні теоретичних знань і практичних навичок.

Основними видами навчальних занять з предмету є практичні заняття та самостійна робота студентів з тематики програми навчальної дисципліни.

Програма підготовки офіцерів запасу медичної служби, для фахівців другого (магістерського) рівня, що навчаються на другому році навчання, а саме «Основи організації медичного забезпечення населення і військ» містить основоположні знання та практичні навички для подальшого вивчення розділу «Військова підготовка» «Програми військової підготовки громадян», у тому числі: загальновійськова підготовка та методика роботи з особовим складом; загальна тактика; організація медичного забезпечення військ (сил); військова токсикологія, радіологія і медичний захист; медична допомога пораненим на догоспітальному етапі.

Структура навчальної дисципліни:	Кількість кредитів, годин, з них			Рік навчання	Вид контролю	
	Всього:	Аудиторних				СРС
		Лекцій	Практичних занять			
«Основи організації медичного забезпечення населення і військ»	1 кредит 30 год	0	15	15	2	залік

Предметом вивчення Програми є невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я, що здійснюються на місці події особами, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти основними практичними навичками з рятування та збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані, та відповідно до закону зобов'язані здійснювати такі дії та заходи.

Міждисциплінарні зв'язки:

вивчення предмету «Основи організації медичного забезпечення населення і військ» для спеціальностей 222 «Медицина», 228 «Педіатрія», кваліфікації освітньої «Магістр медицини», кваліфікації професійної «Лікар», здійснюється на 2 році навчання та базується:

а) на вивченні студентами навчальних дисциплін блоків гуманітарної, соціально-економічної і природничо-наукової підготовок та предметів професійної підготовки навчання та інтегрується з цими дисциплінами;

б) закладає основи теоретичних знань та практичних навичок з організації і проведення лікувально-евакуаційних, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів, у тому числі з організації надання домедичної допомоги та первинної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях природного і техногенного характеру та бойових умовах.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання Програми – кінцеві цілі встановлюються на основі Стандарту підготовки лікаря за фахом відповідно і є основою для побудови змісту навчальних дисциплін.

Опис цілей сформульований через вміння у вигляді цільових завдань (дій). На підставі кінцевих цілей розділу сформульовані **конкретні цілі** у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни, а саме:

Кінцеві цілі вивчення Програми:

проводити заходи організації медичного забезпечення в умовах надзвичайного стану;

планувати заходи організації та управління діяльністю військового лікаря.

1.2. Основними завданнями вивчення Програми:

опанувати основи організації медичного забезпечення населення і військ як складової системи медичного забезпечення населення держави з урахуванням основних положень Кодексу цивільного захисту, Закону Про екстрену медичну допомогу, Воєнної доктрини України.

засвоїти організацію і порядок проведення лікувально-евакуаційних заходів серед цивільного населення і військ в залежності від масштабу та характеру санітарних втрат у військах та серед населення.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

-інтегральна: Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог. Здатність особистості до організації інтегрального гуманітарного освітнього простору, формування єдиного образу культури або цілісної картини світу.

-загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

-спеціальні (фахові, предметні):

ФК 9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.

ФК 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ФК 13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.

ФК 14. Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.

ФК 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності					
1.	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Знати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти придбати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань
2.	ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.				
3.	ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтують, до фахівців та нефахівців	Відповіdatи за прийняття рішень у складних умовах. Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь
4.	ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності				
5.	ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації	Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації.	Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату.	Нести відповідальність своєчасне використання методів саморегуляції
6.	ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення	Знати обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань.	Вміти визначити мету та завдання бути наполегливим та сумлінним при виконання обов'язків.	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання завдань	Відповіdatи за якісне виконання поставлених завдань.

				та обов'язків.	
7.	ЗК 7. Здатність працювати в команді	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	Вміти приймати обгрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Вміти приймати обгрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
8.	ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії				
9.	ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Знати методи пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел	Вміти проводити пошук, опрацювання та аналізувати інформацію з різних джерел	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Нести відповідальність за пошук, опрацювання та аналіз інформації з різних джерел.
10	ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків	Знати поставлені завдання і взяті обов'язки	Вміти наполегливо вирішувати поставлені завдання і взяті обов'язки	Здатність наполегливо вирішувати поставлені завдання і взяті обов'язки	Нести відповідальність за поставлені завдання і взяті обов'язки.
11.	ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки та усвідомлювати рівні можливості.	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї.	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію	Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність.
12.	ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні				
Спеціальні компетентності					
	ФК 9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.	Знати принципи проведення лікувально-евакуаційних заходів на дошпитальному етапі та в умовах стаціонару	Вміти проводити лікувально-евакуаційні заходи в умовах на дошпитальному етапі та в умовах терапевтично-го стаціонару	Здатність проводити лікувально-евакуаційні заходи на до шпитальному етапі та в умовах терапевтичного стаціонару	Нести відповідальність за ефективність проведення лікувально-евакуаційних заходів на до шпитальному етапі та в умовах терапевтичного стаціонару
	ФК 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за	Знати принципи розв'язування медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за	Вміти розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з	Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за	Нести відповідальність за розв'язування медичні проблеми у нових або незнайомих

	наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.	наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності
	ФК 13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів	Знати принципи проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.	Вміти проводити санітарно-гігієнічні, протиепідемічні та профілактичні заходи	Здатність проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.	Нести відповідальність за проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.
	ФК 14. Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб				
	ФК 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефажівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Знати аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефажівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Вміти неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефажівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Здатність доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефажівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Нести відповідальність за власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефажівців, зокрема до осіб, які навчаються

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє вивчення

Програми розділу підготовки офіцерів запасу медичної служби, для фахівців другого (магістерського) рівня, що навчаються на другому році навчання:

Результати навчання для дисципліни «Основи організації медичного забезпечення населення і військ»:

1. Ознайомитись з основними принципами медичного забезпечення населення і військ;
2. Знати класифікацію санітарних втрат військ;
3. Засвоїти організацію і порядок проведення лікувально-евакуаційних заходів серед цивільного населення і військ.

Вивчення навчальної дисципліни «Основи організації медичного забезпечення населення і військ» забезпечує такі програмні результати навчання:

ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних (у т.ч. педіатричних) проблем.

ПРН 9. Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах

закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПРН 15. Організовувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах.

ПРН 19. Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.

ПРН 20. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної профілактики інфекційних захворювань.

ПРН 21. Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН 22. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.

ПРН 24. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН 25. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

ПРН 29. Планувати, організовувати та проводити заходи зі специфічної профілактики інфекційних захворювань, в тому числі згідно з Національним календарем профілактичних щеплень, як обов'язкових так і рекомендованих. Управляти залишками вакцин, організовувати додаткові вакцинальні кампанії, у т.ч. заходи з імунопрофілактики.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення Програми розділу підготовки офіцерів запасу медичної служби, для фахівців другого (магістерського) рівня, що навчаються на другому році навчання навчального плану відводиться **30** годин **1** кредит ЄКТС

Основними видами навчальних занять з дисципліни є **практичні** заняття та **самостійна** робота студентів з тематики програми навчальної дисципліни.

Практичні заняття (ПЗ) є видом навчальних занять, на яких викладач проводить із студентами детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння шляхом індивідуального виконання кожним студентом ситуаційних завдань стосовно організації і надання домедичної допомоги.

Практичні заняття проводяться у складі навчальної групи не більше 12-14 осіб, з метою відпрацювання навичок з організації надання домедичної допомоги та використання засобів індивідуального медичного захисту.

Самостійна робота студента (СРС) є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Самостійна робота студентів забезпечується комплексом навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни: підручниками, навчальними посібниками, матеріалами кафедральних лекцій тощо. Методичні розробки для самостійної роботи студентів передбачають можливість проведення

самоконтролю з боку студентів. Для самостійної роботи, окрім того, рекомендується відповідна наукова та фахова література.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ТЕМА 1. Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.

Заняття №1

Міжнародне гуманітарне право на захисті життя і здоров'я постраждалого населення. Конституція України про захист життя, здоров'я і безпеку людини. Кодекс цивільного захисту України. Закон «Про екстрену медичну допомогу».

Державна політика у сфері забезпечення безпеки і захисту людей при надзвичайних ситуаціях. Єдина державна система цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, структура та режими її діяльності.

Заняття №2

Мета, завдання, принципи цивільного захисту населення і територій. Державна служба України з надзвичайних ситуацій (*ДСНС України*). Сили і засоби цивільного захисту. Поняття про надзвичайні ситуації. Класифікація та основні причини виникнення надзвичайних ситуацій в Україні.

Медико-санітарні наслідки стихійних лих і техногенних катастроф. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру та їх наслідки. (*Практичні заняття, СРС*).

ТЕМА 2. Основи цивільного захисту населення.

Заняття №1

Оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту.

Спостереження і контроль: об'єкти, сили і засоби, завдання у різних режимах функціонування єдиної системи захисту. Характеристика осередку радіаційного, хімічного і біологічного ураження.

Класифікація дозиметричних приладів, їх призначення і порядок використання. Прилади радіаційної і хімічної розвідки, робота з ними. (*Практичні заняття, СРС*).

Засоби індивідуального захисту населення, класифікація. Засоби захисту органів дихання, класифікація. Особливості захисту органів дихання у дітей. Засоби захисту шкіри. Засоби колективного захисту, їх призначення та класифікація. Правила перебування у захисних спорудах. (*Практичні заняття, СРС*).

Заняття №2

Поняття про карантин та обсервацію. Здійснення заходів екстреної і специфічної профілактики. Протиепідемічний режим. Планування діяльності, сили і засоби підрозділів психологічного забезпечення. Своєчасне застосування психопрофілактичних методів. Використання сучасних технологій психологічного впливу для нейтралізації негативного впливу на населення за умов НС. (*Практичні заняття, СРС*).

ТЕМА 3. Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Мета і завдання лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Види і обсяги медичної допомоги. Застосування профілактичних медичних препаратів, проведення необхідних гігієнічних та інших заходів.

Основи планування і застосування медичних сил і засобів на випадок НС. Організація навчання населення основним правилам захисту і навичкам надання першої медичної допомоги. Підготовка та перепідготовка медичних працівників з надання екстреної медичної допомоги;

Етапи медичної евакуації служби медицини катастроф територіальних центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (СМК ТЦ ЕМД та МК), їх організація та завдання.

Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення при різних видах надзвичайних ситуацій.

Особливості організації медичної допомоги дітям за умов надзвичайних ситуацій. *(Практичні заняття, СРС)*.

ТЕМА 4. Організація цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів.

Стійкість роботи лікувального закладу у надзвичайних ситуаціях, основні елементи. Оцінка стійкості роботи лікувального закладу, залежно від особливостей його розміщення і діяльності та основні напрямки і необхідні заходи для її підвищення.

Медико-технічне забезпечення стійкої роботи лікувальної установи у надзвичайних ситуаціях. Забезпечення; стійкої роботи лікувального закладу за умов надзвичайних ситуацій.

Планування заходів цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів. Формування цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів, їх призначення, застосування та дії за сигналами оповіщення.

Система екстреної евакуації. Організація медичного забезпечення нетранспортабельних хворих. Організація евакуації лікувальної установи та фармацевтичного закладу. *(Практичні заняття, СРС)*.

ТЕМА 5. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів.

Основні завдання медичної служби Збройних Сил України в умовах збройних конфліктів, їх зміст і значення. Умови діяльності медичної служби та їх вплив на організацію медичного забезпечення військ. Організаційна структура медичної служби Збройних Сил України. Категорії особового складу медичної служби.

Роль і місце медичної служби Збройних Сил України в загальнодержавній системі надання медичної допомоги в умовах збройних конфліктів. *(Практичні заняття, СРС)*.

Поняття про втрати особового складу військ. Визначення і класифікація санітарних втрат, їх характеристика. Величина санітарних втрат, фактори, що впливають на їх розміри. Сучасна структура санітарних втрат, її залежність від зброї, що використовує противник. Коротка характеристика вражаючих факторів сучасної зброї.

Вплив величини і структури санітарних втрат на організацію медичного забезпечення військ. *(Практичні заняття, СРС)*.

ТЕМА 6. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ.

Поняття і зміст лікувально-евакуаційного забезпечення. Сутність сучасної системи лікувально-евакуаційного забезпечення, її принципи.

Поняття про етап медичної евакуації, завдання, принципова схема та вимоги до розгортання. Види та обсяги медичної допомоги. *(Практичні заняття, СРС)*.

Медичне сортування в бойових умовах. Визначення поняття, коротка характеристика. Основні завдання, принципи та організація медичного сортування.

Медична евакуація, поняття, мета та порядок проведення. Санітарно-транспортні засоби для евакуації поранених і хворих.

Особливості організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів в умовах проведення антитерористичної операції на сході України. *(Практичні заняття, СРС)*.

3 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових дулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		п	лаб.	інд.	с. р.
Тема 1. Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій	6		4		4
Тема 2. Основи цивільного захисту населення	8		4		4
Тема 3. Медичний, біологічний і психологічний захист,	4		2		2

забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення					
Тема 4. Організація цивільного захисту лікувальних і фармацевтичних закладів	3	2			2
Тема 5. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів	3	2			2
Тема 6. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ	6	1			1
Усього годин	30	15			15

Аудиторне навантаження – 67%; СРС – 33%.

4. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій	4
2.	Основи цивільного захисту населення	4
3.	Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення	2
4.	Організація цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів	2
5.	Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів	2
6.	Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ	1
Усього годин		15

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій	4
2.	Основи цивільного захисту населення	4
3.	Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення	2
4.	Організація цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів	2
5.	Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів	2
6.	Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ	1
Усього годин		15

6. Індивідуальні завдання

Одним з найважливіших шляхів оптимізації і підвищення якості практичної підготовки студентів є виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань (ІНДЗ).

Основна мета ІНДЗ:

більш глибоке осмислення і засвоєння теоретичних і практичних знань, умінь і навичок з дисципліни (головним чином в плані міжкафедральної інтеграції їх кінцевого рівня з відповідної спеціальності);

психологічна і практична підготовка студентів до постійного підвищення професійної кваліфікації, оволодіння основними прийомами науково-бібліографічного аналізу, узагальнення і оформлення різних матеріалів для доповідей, довідок, статей і т. п.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання виконується самостійно або у складі робочих груп (2-3 студента) при консультуванні викладачем протягом вивчення дисципліни.

Основні форми ІНДЗ:

бібліографічний пошук і вивчення літератури з певної теми, її узагальнення, складання огляду про сучасний стан проблеми (написання реферативної роботи), виступ з доповіддю на засіданні гуртка кафедри, студентських наукових конференція тощо;

участь у створенні учбово-демонстраційних посібників (стендів, альбомів, таблиць) та інших технічних засобів навчання;

опанування новітніх методів дослідження, приладів, виконання навчально-практичних студентських робіт.

7. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студентів виконується у вигляді підготовки до практичних занять (підготовка теоретичних питань, виконання ситуаційних задач, опанування навичками згідно з темою заняття, тощо).

8. Методи навчання

1. Традиційні методи навчання: словесні; наочні; практичні.
2. Методи навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний метод, дослідницький метод.
3. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: індуктивні і дедуктивні методи навчання, методи стимулювання і мотивації навчання.
4. Методи контролю як методи навчання (контролю з боку викладача, самоконтролю, взаємоконтролю, самокорекції, взаємокорекції).

9. Методи контролю

Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється у ході вивчення конкретної теми для визначення рівня сформованості окремої навички або вміння, якості засвоєння певної порції навчального матеріалу шляхом спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю студентів на заняттях, усного опитування, письмового контролю знань і умінь за допомогою тестування (усне, письмове, комп'ютерне); з використанням набору стандартизованих завдань для встановлення вхідного та вихідного рівня знань, структурований контроль практичних навичок; контроль виконання практичної роботи; усне опитування; усна співбесіда.

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими і включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

На кафедрі застосовуються наступні **критерії оцінювання** згідно традиційної 4-бальної шкали:

«Відмінно» 5 За глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому студент легко орієнтується, володіє понятійним апаратом, за уміння пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі); кількість позитивних результатів письмового тестування не менше 90%.

«Добре» 4 За повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування у вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце окремі неточності (похибки) - кількість позитивних результатів письмового тестування 70-89%.

«Задовільно» 3 За знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, при цьому виклад його не повний, непослідовний. Студент допускає неточності у визначенні понять та при використанні знань для вирішення практичних завдань, не вміє доказово обґрунтовувати свої судження; - кількість позитивних результатів письмового тестування 50-69%

«Незадовільно» 2 Студент має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекичує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних

завдань. За повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу або відмову від відповіді. Кількість позитивних відповідей письмового тестування складає нижче 50%.

Викладач зобов'язаний провести оцінювання кожного студента у групі на кожному занятті і виставити оцінку в журналі обліку відвідувань та успішності студентів (Форма № ЕН-1) за традиційною шкалою («5», «4», «3», «2»).

Оцінювання самостійної роботи:

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

10. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Для дисципліни формою підсумкового контролю є залік

11.Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

конвертується у бали за багатобальною шкалою за формулою:

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200
4.97	199
4.95	198
4.92	197
4.9	196
4.87	195
4.85	194
4.82	193
4.8	192
4.77	191
4.75	190
4.72	189
4.7	188
4.67	187
4.65	186
4.62	185
4.6	184
4.57	183
4.52	181
4.5	180
4.47	179

4-бальна шкала	200-бальна шкала
4.45	178
4.42	177
4.4	176
4.37	175
4.35	174
4.32	173
4.3	172
4.27	171
4.24	170
4.22	169
4.19	168
4.17	167
4.14	166
4.12	165
4.09	164
4.07	163
4.04	162
4.02	161
3.99	160
3.97	159
3.94	158

4-бальна шкала	200-бальна шкала
3.92	157
3.89	156
3.87	155
3.84	154
3.82	153
3.79	152
3.77	151
3.74	150
3.72	149
3.7	148
3.67	147
3.65	146
3.62	145
3.57	143
3.55	142
3.52	141
3.5	140
3.47	139
3.45	138
3.42	137
3.4	136

4-бальна шкала	200-бальна шкала
3.37	135
3.35	134
3.32	133
3.3	132
3.27	131
3.25	130
3.22	129
3.2	128
3.17	127
3.15	126
3.12	125
3.1	124
3.07	123
3.02	121
3	120
Менше 3	Недостатньо

В бали перераховується середня оцінка за поточну успішність. Середня оцінка виставляється до сотих.

12. Методичне забезпечення

навчальний контент (навчально-методичні рекомендації для самопідготовки студентів до практичних занять), плани практичних занять, самостійної роботи, питання, задачі або кейси для поточного контролю знань і вмінь студентів; список рекомендованої літератури; матеріали методичного забезпечення (методичні вказівки тощо); інструкції до використання технічних засобів навчання.

13. Рекомендована література.

Основна (базова)

1. Матеріали підготовки до практичного заняття – навчально-методичні рекомендації кафедри для самостійної підготовки студентів до практичних занять.
2. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв.1996 р. – К.: Преса України. – 1997.–С.80.
3. Закон України „Основи законодавства України про охорону здоров'я“, 1992 (ст.37).
4. Закон України „Про правовий режим надзвичайного стану“, 2000 (1, 4-9,13, 16, 27-29).
5. Кодекс цивільного захисту України(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458)
6. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 5 липня 2012 р. № 5081V1.
7. Указ Президента України від 16.01.2013 р. № 20/2013 «Деякі питання Державної служби України з надзвичайних ситуацій»
8. Постанови Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 р. № 1116 «Про затвердження Типового положення про центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф».
9. Закон України “Про Збройні Сили України”, Редакція від 28.07.2016р.
10. Закон України “Про військовий обов'язок і військову службу”, в останній чинній редакції від 30 березня 2017 року.
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 р. №253 „Про затвердження Порядку використання захисних споруд цивільного захисту (цивільної оборони) для господарських, культурних та побутових потреб“
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004р. №368 „Про затвердження порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру за їх рівнями“.
13. Організація медичного забезпечення військ: Підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти України III-IV рівнів акредитації / За редакцією професора Бадюка М.І. – К.: “МП Леся”, 2014. – 430 с.

Допоміжна

1. Міжнародне гуманітарне право / Під ред. Базова В.П. К., “Варта” 2000 – 176 с.
2. Васійчук В.О. Основи цивільного захисту: навч. посіб. Львів, 2010. – 384 с.
3. Військово-медична підготовка / Під редакцією Бадюка М.І. К.: „МП Леся“, 2007. 482 с.
4. Русаловський А. В. Цивільний захист: навч. посіб. / За наук. ред. Запорожця О.І. – К.: АМУ, 2008. – 250 с.
5. Охорона праці та безпека життєдіяльності населення при надзвичайних ситуаціях: Навчальний посібник / За ред. проф. І.В.Кочіна. – К.: Здоров'я, 2005. – 432 с.
6. Медицина катастроф. Навчальний посібник/ Під ред. проф. І.В.Кочіна. К: “Здоров'я” 2001. 290 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Сайт Верховної Ради України: Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
2. Сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій: Режим доступу: <http://www.mns.gov.ua/>.
3. Сайт Міністерства охорони здоров'я України: Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua/>.
4. Інформаційно правовий портал «Закони України»: Режим доступу: <http://uazakon.com/>.
5. Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги: Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 129. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/.
6. Европейская база данных «Здоровье для всех». Копенгаген: ЕРБ ВОЗ. – // Режим доступу: <http://www.euro.who.inf>.
7. Постанова КМУ «Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях» // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/192-99-%D0%BF>.